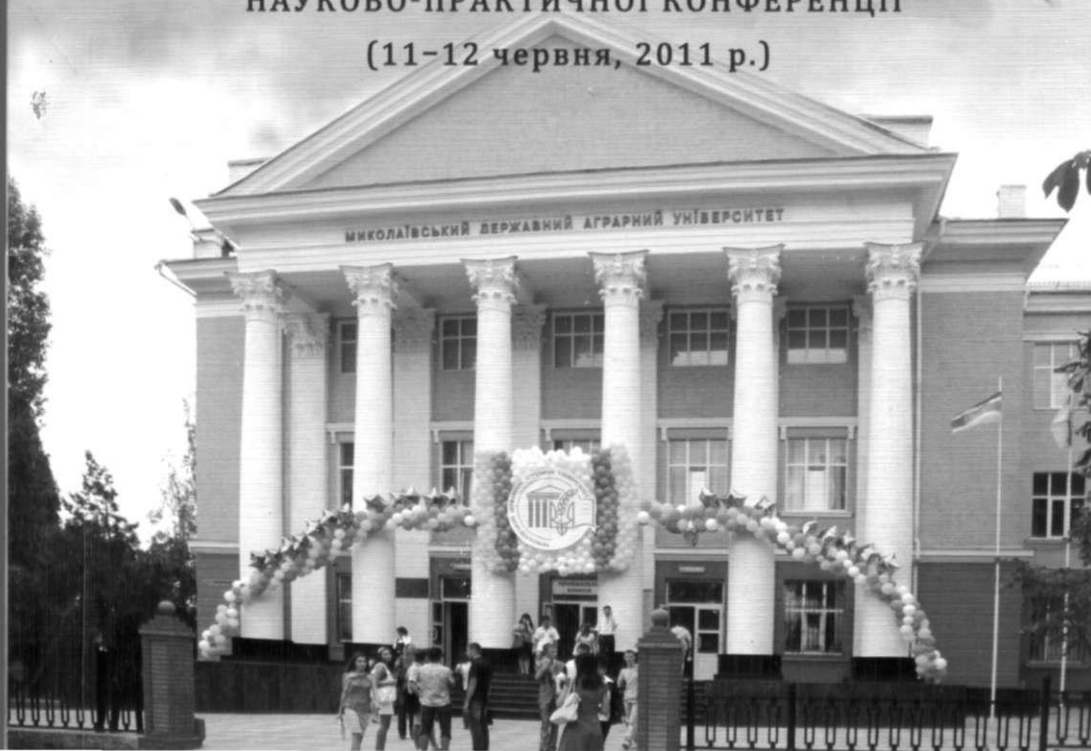

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
МИКОЛАЇВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ПРИРОДИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ КЛУБ СПОРТИВНОГО ГОЛУБІВНИЦТВА

ГОЛУБІВНИЦТВО ТА ДЕКОРАТИВНЕ ПТАХІВНИЦТВО:

ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(11-12 червня, 2011 р.)

ЧАСТИНА II

М'ЯСНЕ ГОЛУБІВНИЦТВО

РОЗВИТОК М'ЯСНОГО ГОЛУБІВНИЦТВА *Патрєва Л.С.*.. доктор с.-г. наук, доцент,
Коваль О.А., к. с.-г. н., доцент,

Миколаївський державний аграрний університет, Україна

Приручаючи та одомашнюючи голуба, людина перш за все була зацікавлена його смачним м'ясом. Використовувати голубів на м'ясо стали значно раніш, ніж для зв'язку.

До кращих порід м'ясних голубів висуваються такі вимоги: велика маса, витривалість, скороспілість, здатність до швидкого відгодовування та гарна плодючість.

У розвитку масивності голуба велику роль у деяких старих м'ясних породах зіграли польовий голуб і так званий турецький голуб, здавна вивезений з Індії в Європу.

У наш час м'ясне голубівництво широко розвинуте у Франції, Англії, Бельгії, Італії, Чехії, Угорщині. Тут голубине м'ясо грає помітну роль у м'ясному балансі країни. Інтенсивно починає розвиватися ця галузь птахівництва і в Німеччині.

Різко прогресує м'ясне голубівництво в США. Селекційна робота розгорнулася на початку ХХ століття з важкими м'ясними породами, завезеними з Азії та Європи. Розроблено системи годування та утримання, що забезпечують отримання більш скороспілого та пристосованого до місцевих кліматичних умов птаха.

Система вільного утримання голубів, коли вони самі знаходять собі корм, виявилась не вигідною: птахи погано росли, прирости їхні були незначні. Від цієї системи довелось відмовитися та перейти на вольєрне утримання голубів і годування їх за

нормами. Процеси обслуговування голубів стали механізувати. З'явилося багато господарств з виробництвом власних кормів утриманням голубів. У цих господарствах зростає продуктивність прекрасного дієтичного м'яса, знизилась його собівартість, вага тушок у результаті кропіткої селекційної роботи, покращених умов годування та утримання збільшилась майже вдвічі. Маса голубів деяких порід досягла 1200 г і більше. Крім голубиноного м'яса США експортують і племінних голубів м'ясних порід (карно, кобурзькі жайворонки, кінги, штрасери, гігантські гомери) у Францію, Бельгію та Голландію. Чистопорідна племінна птиця для експорту розводиться в спеціальних господарствах. У промислових м'ясних господарствах культивуються: карно, гігантські гомери, кінги, моденські, мондайки, кобурзькі жайворонки, штрасери та мальтійські. У світову колекцію голубів м'ясних порід сьогодні, крім уже згаданих вище, входять такі породи: римські, монтобани, ринслегер, флорентійські, фламенка, хуншекен, маріола, лізичано, меоф, лебанон, сотобанка, маноте, пікарда пікантива, канік прахенський, коиіуза.

Однією з провідних селекційних компаній світу, яка займається м'ясним голубівництвом є французька GRIMAUD FRERES SELECTION групи компаній GROUPE GRIMAUD. На світовому ринку вона представлена такими продуктами, як *Euro pigeon Mirthys*: «Білий *Mirthys*» - об'єм виробництва м'яса складає 10 кг/на пару за рік та живою масою голуба у 28-денному віці 630 г, «Кольоровий *Mirthys*» - об'єм виробництва м'яса складає 9,8 кг/на пару за рік та живою масою голуба у 28-денному віці 650 г, «*Euro pigeon Titan*» (Надважкий) - об'єм виробництва м'яса складає 8,9 кг/на пару за рік та живою масою голуба у 28-денному віці 740 г.

М'ясо молодого голуба дієтичне - дрібноволокнисте з великим вмістом білків, що легко засвоюється, за якістю не поступається курячому.

Від одної пари голубів на рік можна отримати 10-14 пташенят масою 550-650 г, що в перекладі на м'ясо складає 5-7 кг. Забивають голубів у 28-30-денному віці. Для збереження корисних і смакових якостей м'яса тушка охолоджується. Іноді птахів відгодовують більш тривалий строк. Перед забоем птахів годують насінням кропу, анісу та тмину, що робить м'ясо голуба за смаком схожим на м'ясо дичини.

Римські належать до групи велетенських, гігантських голубів. Вважають, що батьківщина їх Італія. Це одна з найдавніших порід

мясних голубів.

Кращі результати щодо вдосконалення римських досягнуто в Франції. Римські голуби визначаються незначною рухливістю, погано насиджують, довірливі, але забіякуваті.

Вони мають сильний, широкий і глибокий тулуб, довжина від дзьоба до кінця хвоста від 50 до 56 см, у розтягнутих крилах від 100 до 105 см. Вага дорослого голуба 1,2-1,4 кг, голубки - 1 кг.

Голова гладка, округло-видовжена, гусеподібна, лоб середньої висоти, добре виражений, дзьоб досить довгий, міцний, злегка зігнутий, у чорних та сизих голубів темний, в інших різновидів - світлий. Перевага віддається білому дзьобу.

Восковиці довгі, білі, гладкі, серцеподібної форми, посередині розділені.

Очі в білих голубів темні, в усіх інших різновидів - перлисті. Кільця навколо очей у молодих червонувато-білі, у старих - вузькобородавчаті, червоного або темного кольору.

Горло різко визначено, у старих іноді помічається слабо виражена горлова складка. Шия коротка, товста, злегка зігнута. Груди добре виражені, широкі, випуклі, кіль грудної кістки довгий, прямий. Спина дуже широка, довга, злегка овальна та спадиста в бік хвоста. Хвіст довгий, широкий, біля кінця закруглений. Гомілка сильна, ноги короткі, сильні, неоперені.

Пальці ніг сильні, яскраво-червоного кольору, кігті в чорних і сизих голубів темні, в усіх інших - світлого кольору. Колір пір'я: сизий з повздовжніми чорними смугами на крилах, нижня частина спини (репиця) біла; блідо-сріблястий з темно-сріблястою шиєю; чорний, іноді з легкими крапками на голові, білий, верблюдячий, палевий, червоний.

Найбільші за розміром сизі римські голуби, найдрібніші - червоні.

Римський голуб використовується не тільки як м'ясна порода, але й як підсобний племінний матеріал для створення великих Декоративних порід, за його участю створено близько 300 років тому англійський дутиш і давньонімецький голуб. Доцільно використовувати римських для схрещування з російськими породами голубів - барабанщиками (торкутами) для збільшення ваги цих птахів.

Штрасер - кращий представник м'ясних голубиних порід. Визначається досить великою живою вагою, скороспілістю, гарною плодючістю (5-7 виводків на рік) і відмінною якістю м'яса. М'ясо

дрібново-локнисте, з великим вмістом білків, що легко засюються.

Забивають голубів у 28-денному віці. Жива маса молодого луба до цього часу досягає 600-650 г, а маса патраної тушки - 450-500 г. При правильному використанні в добре організованому господарстві від пари голубів можна отримати 5 кг високоякісного дієтичного м'яса на рік.

Колір - голова повністю, верхня частина шиї, крила, хвіст, спина, підхвістя кольорові, все інше біле. Точних відомостей при походження породи немає. Очевидно, у формуванні породи брали участь і чехи, і австрійці, і німці. Безперечно одне, що сучасний штрасер у спорідненні з флорентійськими та моденськими голубами, які проникали з Італії. Деякі ознаки породи протягом часу змінились, тому сьогодні важко встановити походження.

Необхідно відзначити деякі моменти вдосконалення породи. У 70-і роки XIX століття поблизу Брно селяни розводили м'ясних голубів під назвою пійрос, їх тримали майже в кожному домі. Колір голови, крил і хвоста був чорний, жовтий, червоний, блакитний. Очі, як і дзьоб, були чорними. Місцеві голубівники почали вдосконалювати очі, збільшувати масу голуба. Скоро голуби стали великими, нагадували страусів, звідси і назва «штрасер».

У 1903 р. чеські штрасери вперше з'явилися на виставках у Берліні та Ганновері, де кілька екземплярів було продано. Перший стандарт породи був запропонований Бальдамусом у кінці XIX століття. Після першої світової війни стандарт кілька разів перероблявся, але в принципі залишався тим самим. Тепер три стандарти штрасера: австрійський, німецький і чеський. У німецьких та австрійських штрасерів очі померанчеві, повіки світло-червоного кольору. У чеських від червоного та жовтого голуба вимагаються яскраво-червоні райдужні оболонки та криваво-червоні повіки. Дорослий німецький штрасер важить 700-900 г, гарного правильного малюнка, чеський (моравський титрос) середнього розміру - 500-600 г, іноді зустрічаються більше, колір з гарний блиском.

Разом з прекрасними господарськими якостями штрасер має декоративне значення.

Тулуб міцний, широкий, короткий. Голова гладка; лоб, потилиця округло-круті; дзьоб сильний, досить довгий з білуватими й великими восковицями; вузькі кільця навколо очей; шия досить довга, злегка зігнута, в плечах випукла, кремезна; груди дуже ши

кі круглі сильно виступають; спина коротка, широка, пряма; крила широкі, добре закривають спину, короткі. Кінці крил злегка стикаються на хвості. Хвіст добре зібраний, короткий. Ноги короткі, пальці великі, сильні. Ру зустрічаються лускові та рябі кольори, голову мають цілком забарвлену, на інших частинах корпусу пера з облямівкою такого ж кольору, як і голова. Махові пера забарвлені, шиток крила гладкий або з поясами.

Література

1. М'ясне голубівництво [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://poultry-farm.ru/golub/55-myasne-golubivnictvo.html>
2. М'ясні голуби [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.golubevod.com.ua>
3. GRIMAUD FRERES SELECTION [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.grimaudfreres.com>